

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 óra	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELÉFON 200.

Egyes szám: hétköznap 2 l.

Vasárnap 4 l.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A világháború.

A lengyelországi harc térén

valami különös följegyzésre méltó eredmény alig fordult elő. Keletporoszországban az orosz kísérletezés nem tud eredményeket felmutatni; az akarat ugyan meg volna az oroszoknál, hanem a siker állandóan elmarad az itt operáló orosz seregeknél. — A szövetségesek csapatai a legújabb híradások szerint már nagyon megközelítettek Varsót, úgy hogy alig ágyúlótávolságra állanak Varsó külső erődjeitől. A lakosság emiatt a lengyel fővárosból tömegesen menekül az ország belsejébe. A szövetséges csapatok előnyomulása miatt az oroszok Radomót is kénytelenek lesznek előbb-utóbb kiűriteni. — Przemysl, dacára a 2 hónapi ostromnak erősen tartja magát. A támadások a körülzárás első heteiben nagyon hevesek voltak, később azonban lanyhultak és ma úgyszólván teljesen szünetelnek. A vár őrsége nagy-szerűen kitart, a nehéz tüzérség pedig pompásan viseli magát. Mióta a mi nehéz ágyúink beleszóltak a küzdelembe, azóta az oroszok feltűnően csendesek. A várőrség gyakori és eredményes kirohanásai pedig derekasán megcsappantották az ostromlók kedvét. A várban magában 5 ezer foglyot őriznek.

Az oroszok maguk bevallják, hogy Przemysl ostroma eddig több emberükbe került, mint a második nyolc napos lembergi csata. — Komoly jelentős sikerről számol be a hivatalos jelentés a Kárpátokban. Az oroszok háta, a harc térnek egyik legfontosabb pontja, melyet az oroszok még január első felében megszálltak és kezük közé kapartottak, ami csapataink birtokába jutott. Háromnapos küzdelem után érte el hadseregünk ezt az eredményt. Ebből is látszik, hogy az oroszok elkészenedten védtek azt a fontos pozíciót, mert érezték, hogy ha e frontot fel kell adniuk, akkor frontulát fog beállítani a kárpáti harc térén, mely-

nek nem lehet más vége és eredménye, mint a visszavonulás.

A francia-német front

várszerű harcai tovább folynak. Itt úgyszólván ember ember ellen küzd-élkeseredett erővel és mindkét részen bámulatos kitartással. Az utolsó napok harcaismét a németeknek hoztak sikereket. Cuinhynél a franciák megpróbálkoztak azzal, hogy legutóbb elvesztett és föladoit hadállásait visszafoglalják, kísérletük azonban a német ágyúk tűzében összeomlott. Véresebb és a németeknek még nagyobb sikereket jelentő küzdelmek voltak az Argonneokban. Ezek a harcok már napok óta tartanak kisebb-nagyobb megszakításokkal, míg végre a tegnapi nap a németek teljes győzelmet hoztak meg. 1400 méter szélességű harcvonalat vettek be rohammal a német csapatok. Az esemény 805 sebesülteit francia fogoly, 8 gépfegyver, 1 utászraktár és egyéb tetemes hadiszakmány. Mielőtt is jelentős sikerekről számol be a német nagyvezérkar jelentése.

*

— A háború eddigi eredményei. Egész Belgium, a legnagyobb sarkának kivételével német közigazgatás alatt áll.

Egy francia statisztika szerint a németek 201 négyzetmérföldnyi francia területet tartanak megszállva, melynek lakossága 3 és egyenyed millióra rúg. E területen belül fekszenek Franciaország leggazdagabb vasbányái (Francia Lotharingia) és és leggazdagabb kőszénbánya területei (Flandriában és Lille körül). A megszállt francia terület azonkívül Franciaország legnagyobb iparvidéke.

Ehhez hozzá kell számítani még azt az 50 négyzetmérföldnyi területet is, melyet a németek ugyan nem tartanak megszállva, mely azonban a harc vonalától belüli fekszik és ezért Franciaországak semmiféle hasznát nem hajt.

A nyugati fronton folyó harc eredménye tehát az, hogy Németország

nyugaton teljesen megszállott és német közigazgatás alá helyezett egy négyzetmérföldnyi területet, melynek a háború kezdete előtt 10 és egyharmad millió lakossága volt.

A keleti hadszíntéren a németek már a háború első napjaiban Szi-lézia délkéleti határa közvetlen közelében birtokukba vették az orosz lengyel községeket. Ezek azóta szakadatlanul német és osztrák-magyar birtokba maradtak, ami óriási jelentőségű dolog.

A háború lefolyása alatt az oroszok megszállották Keletgaliciát, de a németek és osztrák magyarok körülbelül 500 négyzetmérföldnyi területet száltak meg délnyugati Lengyelországban. Ezen a területen fekszik többek közt Lodz is. Oroszország legjelentékenyebb iparvárosa, 400,000 lakossal.

Ezzel szemben Ausztria átengedte az oroszoknak Galíciai keleti részét s a kis Bukovinát. — Ez tehát ma a háború mérlege.

A 69-es katonák az itthonmaradtokért.

Kedves dolog megemlékezni azokról, kik ott messze északon, vagy lenn délen értünk harcolnak, küzdenek, szenvednek; kedves dolog, de egyuttal kötelesség is. Sokkal kedvesebb, sokkal meghatóbb és szívbe markolóbb azonban az, midőn azok a tőlünk messze elszakadt emlékeznék meg az itthonmaradtokról. A magyar fiut, a magyar legényt messze elvetette a sors hazájától, messze elragadta szülőföldjéről, de azért a szíve itthon van közöttünk. Úgy érezzük legalább, mikor olvassuk a következő kedves hírt:

A 69 gyalogezred 11. századának derék vitézei nemcsak a bátorságukkal szereztek maguknak elévülhetetlen hírnevet, hanem a jó szívével is Háborúban, mint máskor, pontosan kijár a napi „lénung”, még pedig a dupla lénung; ámde ezt a dupla gázist nem igen lehet elvászárolni a Hindenburg nagyfaluban, hát odakerül szépen egymás mellé, a bugyellárisba. De mivel ott sok haszna vagonból aprópénznek, a 11. század elhatározta, hogy a fölösleges pénzt összeadja és hazaküldi azok-

nak, akik itthon arra legjobban reászorulnak, akiket a háború megfosztott férjeiktől, azoktól, akik valamikor a 11. század hősvitézei között véretek el, halta hős halált messze idegen földön. A gondolatot tett követte, megindult a gyűjtés, amely 121 koronát eredményezett. Az összegyűjtött összeget aztán föl-tették a tábori postára, mely Fejérvármegye alispánjához meg is érkezett. A kedves adomány hovatartásáról, jobban mondvakiosztásáról már gondoskodás is történt: Szűts Jenő alispán a 121 koronányi összeget két egyenlő részre osztotta és az összegetek ötv. Páhnkás József né mőri és özv. Ugrics Jánosné csákvári lakosoknak adományozta, kik-meghatva mondtak köszönetet az adományokért, mellyel elhalt férjjeik bajtársai őket megajándékozták.

A közepostály nyomora.

„Nem lehet megélni,” hangzik a panasz mindenfelől. Ha ki-megy a piacra, hol azelőtt a szakácsnék raját látta hemzsegni, meglepődve észlelhette, hogy itt-ott alig ácsorog egy-egy szakácsné, s helyettük a „naccságok” alkuszának a kofák kosarai előtt. Ha meg vagy hi a egy kis teára nem, nyitja előt-ted az ajtót fehérkötényes „szobaleány”; helyettük a házi kis-asszony sütrő-forog.

S miért? teszed fel a kérdést jámbor olvasó; miért látod mindinkább felbukkanni a nyomorgó közepostályának jeleit lépten nyomon. Vajjon mi is hát a jelentkező nyomornak az oka? Kínást mintja lelketlen uszorások.

A kormányhatalom intézkedései már mindjogban és jobban nyakára teszik a fojtó hurkot a háborús idők hienáinak.

A város tb. főkapitánya, Simon Sándor is készül a piaci legyek, a kofák üzemeinek megakadályozására. A napról-napra érkező panaszok, hogy az élelmiszer viszonzatellárusítók az elővásárlási tilalmat kijátszák, intézkedést követeltek.

A sorompókon kívül csapatastul váró kofák az érkező falusiatok megrohánják s az olcsón vásárolt ételmicikkkel hal-

SOVEGJARTÓ vaszonaruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes zsinór barchetből szőnyeg, takaró, paplan, kanaváson, lepedő, abrosz, törülköző stb.

olcsó szabott árak mellett.

latlan magas árakon kínálják. Ennek akar végetvetni a főkapitány, tehát örömmel üdvözölhetjük, ha a hatóság teljes szigorúval kel védelmére a nyomorgó középosztálynak a nyomorban pusztítjának s így lehetségesen a szociális csatornákon drágaságának okát.

HIREK.

— Kifüntetett 69-es katonák.
Kévsz ezred van, melyről annyit beszéltek és irtak volna, mint a Hindenburg ezrede, ami hős 69-es ezredünk. Kijutott neki a dícséretből, kijutott az kifüntetésből, alig mulik el nap, hogy egy-két Hindenburg hős kifüntetéséről ne jöjné hír. Az ezred legújabb kifüntetettjeiről a következő híreket vettük:

— Szabó Sándor zászlós az I. osztályú ezüst vitézségi érmet kapta, ugyancsak vitézségi ezüst érme mel tünteték ki Tóth Mártont, ki a 69 gyalogezred IV. munkás csoportjába van beosztva mint felügyelő szakaszvezető (polgári foglalkozása: tanító Hőgyészen). Egy alkalommal egymaga 8 orosz fegyvert el és ejtett foglyul a kaukázusi hadtestből. A megérdemelt vitézségi érmet e hó 13-án tűzték fel mellére Hindenburg nagyfaluban; — Első osztályú ezüst vitézségi érmet nyertek még az ellenség szemben tanustott bátor magatartásukért: Hir Mihály őrmester, Kovács László, Puszai Jenő, Slavics Ádám szakaszvezetők, Marosi József káplár, Major János őrzetető; és Tóth István II. gyalogos. — Szóval, amint látszik, a babér egyre szaporodik a hős Hindenburg bakák feje körül.

— Háborús előadás. A Muzzeum-Egyesület által rendezett háborús ciklusban szerdán este tartotta Vértess József tanár a 4-ik előadást. Az előadás címe A mi háborunk volt. A b. vezető beszéd után előadás közben negyvenegyetített képet mutattak be. A képek az orosz háború egyes mozzanatait tüntették fel, s főleg az egyes csaták megkapóan szépek voltak. A kitűnően sikerült képeket Horváth István ciszterciota tanár vetítette. Az előadást óriási közönség hallgatta végig, sőt a közönség annyira megtöltötte a gimnázium dísztermét, hogy 6 órák or az ajtót be kellett zárni, úgy hogy a közönség jó részének nem is jutott hely, ezeknek vissza kellett fordulniok.

— Az állandó vegyes felülvizsgáló bizottság. Az 1915 évben a Székesfehérvártól is működő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságoknak szervezése és összeállítás a felülvizsgálóknak fogantatása iránt a honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki. A rendelet főbb intézkedései, hogy: ezen felülvizsgáló bizottságnak elnökévé illetőleg helyettes elnökévé az 1915 évre a miniszter által feleltettek és

megbizaltak, Székesfehérváron: gróf Széchenyi Viktor Fejérvármegye és Székesfehérvár szab. kir. város főispánja; helyettes elnök gyanánt: Vértessy József széshérvári lakos. Továbbá közérdekük az a rész, amely a felülvizsgáló napokat 1915 évre megállapítja. Eszerint a bizottságok: február 17-én, március 17-én, április 22-én, május 14-én, június 16-án, július 14-én, augusztus 13-án, szeptember 22-én, október 29-én, november 15-én, december 15-én és szükség esetén az ezen napokat követő hétköznapokon fognak működni.

— Selejtezés a járásbíróiságon.
A magyar ember talán még élni se tudna, ha nem mehetne a törvénybe. "Ha per, úgymond, hát legyen per s a bíróságok aktacsomót apró-cseprő ügyeivel ezerszámszám gyerapítja. Így aztán néha-néha eljön a selejtezés nagy munkája s a sok elfecsérelt pénz drága iratai a kályhák mohó étvágyának lesznek martaléka. A székesfehérvári járásbíróiság vezetője egy rendeletet bocsátott ki az igazságügyminiszter engedelmével, hogy a székesfehérvári járásbíróiság irattárában őrzött és az 1878 év végéig jogerősen bűfejezték ügyekre vonatkozó iratok kisselejteztessenek és ennek folytán a selejtezés az 1912 év november havától az 1914 év november haváig terjedő időben foganatosítottat. Kisselejteztettek 1866 évről a jogbíróisági és kapitánysági fenytöröratok, 1867—1871 évi jogbíróisági és városi bírósági polgári és büntető iratok s 1872 évtől 1878 év végéig a polgári és büntető iratok. Felhívja tehát a járásbíróiság vezetője az érdekelteket, hogy amennyiben az említett időszakba eső és egyes, közlelebről megjelölendő hivatalos, magán és peres okirataik kiadását vagy további megőrzését kívánják, úgy ez iránt hozzá egy hónap alatt indokolt kérelmet intézenek.

— Új megyebizottsági tag. Schneider Sándor Erdén 205 szavazattal beválasztott Fejérvármegye törvényhatósági bizottságába. Leadott összesen 313 szavazat.

— Műsorcs est. A Hadségjelző Bizottság és a főcéliskolai nagysikerűnek ígérkező együttes estélye iránt általános nagy az érdeklődés. Lapunk tegnapi számában közreadott jelentéshez még a következő, bővebb műsort közlhetjük:

Műsor: 1. Zalai Viktor ifjusági-elnök megnyitó szöja. 2. Farkas Vera elszavalja: Jakab Ödön: Háborús időkkel élünk és a Magyar paraszt című költeményét. — 3. Hős diákok személyei: Kepész tanár Kiss Béla VIII. o. t. Bóthos népfelk. százados Szomoródi Gyözö VIII. o. t. Öreg 48-as honvéd Hegedűs Andor VIII. o. t. Bóthos, a százados fia Dési Jenő VIII. o. t. Pajor Pór Nándor VII. o. t. Csák Szebestény József VIII. o. t. Török Lenkei Andor VIII. o. t. János Sályom Márton VII. o. t. Kemesi Fabró József VI. o. t. Széki Felér György VI. o. t. Idősen növendékek Tattay György IV. o. t. Osz kapitány Molnár János VIII. o. t. Orosz hadnagy Tombor József VIII. o. t. Ruten paraszt Dénes László VII. o. t.

Magyar katonák, orosz katonák, diákok a reálisokolából növendéke. Színhely: egy magyar középiskola VII. oszt. tanterme és a Kárpátok harctere, idő: a mai háború. — 4. Váradi Aranka, a pesti Nemzeti Színház művésznőjének magánjelenete. — 5. Váradi Aranka és Rózsashegyi Kálmán, a Nemzeti Színház művészeinek előadása. — 6. Rózsashegyi Kálmán, a Nemzeti Színház művészeinek magánjelenete. — 7. Kerekes Andor VIII. o. t. hegedűjátéka: Hubai csodajelenete. Zongorán kíséri Hermann László a zenek. igazgatója. — 8. Gál Béla szavata.

Helyárak: Földszinti páholy 20 K. Emeleti páholy 15 K. Elsőrendű zártkörű 4 K. Másodrendű zártkörű 3 K. Harmadrendű zártkörű 2 K. Másodemeleti erkélyülés 1 K 60 f. Másodemeleti erkélyülő 60 f. Deák-, katona és gyermekjegyet 60 f. Karzati ülőhely 70 f. Karzati állóhely 40 fillér. — Kezdeté este 8 órákor.

— Meghívó. A székesfehérvári függetlenségi kör "Tóvárosi fiókja" f. hó 30-án este fél 8 órákor tartja. rendezési közgyűlést a főkök helyiségekben, (Deák Ferenc-utca Kolman-féle vendéglő), melyre a kör t. tagjait és az érdeklődő polgárfarsakat tisztelettel meghívja a főkök elnöksége.

— A vízvezeték használata. A közönség számára dr. Saára Gyúia a polgármester intézkedése folytán reggel fél 7 órától este 10 óráig fog a közönség rendelkezésre állani.

— Adományok a Vörös Földhohnak. Lovasbényi község hazafias és áldozatkész lakossága Marton György községi jegyző felhívására és buzdítására a Vörös Földhohnak javára 130 K. adományozott. — Fejérvármegye állandó választmánya tegnapi ülésén a Vörös Földhohnak 500 koronát szavazott meg — Szabó István malomtulajdonos Kálózról 20 koronát adott ugyane célra.

— Rövid hírek.

Cigányfurfang cím alatt a napokban megirtuk, hogy a rendőrszem a József utca és Rákóczi ut sarkán Lakatos Teréz cigányasszonyt két tyúkkal aszkonyájáról lefűlelle. Kétyüknek már akadt gazdája Lits Ferencné Zámoly utcai lakos székelyében. A többinek még nincs gazdája.

100 lisztes zsák. Mohai Ferenc sügiparas feljelentést tett mindenes Töttös István ellen, hogy 100 lisztes zsákok ellopott. A rendőrség Töttös Istvánt letartóztatta, ki tetét beismerte.

SZÍNHÁZ.

Szemle a hátról. Tegnapi a Mozitündért adták a színházban; ma premier lesz: a Gépírókasszony kerül színre nálunk először; holnap szűnetel az előadás. Szombaton lesz Ernyei Aurélia jutalomjátéka, melyen a Gésákat fogják előadni, remélhetőleg jobb előadásban, mint amilyeneket az eddigi jutalomjátékoknál produkáltak.

Erénycsözök a címe annak a vigjáték slágernak, melyet ma és holnap mutat be az Apolló Színház.

A darab főszerepét Rita Elesmont a Berlieni Neue Kleine Volksbühne tagja játssa. A másik sláger A képviselő multja, 3 felvonásos dráma. Az előadások 6 és 9 órákor kezdődnek.

— Színházi cukorkák nagy választékban, szaloncukor, tea slütemények. Naponta friss vadak, pénteken balatoni süllő. Gebauer Testvéreknél Kossuth-utca 9. Telefon 340.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult szer a dr. Störk-féle komprimált melleszttilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert "Magyar Korona" gyógyszertárban Székesfehérvár Városházán.

APOLLO SZÉKESFEHÉRVÁR (BARÁTKO ÉPÜLETE):

Pörkölt kávékeverékei utóérhetetlenek! Saját villamos kávénapypörköldé! Telefon 250.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO

színház

Január 29 és 30-án PÉNTEK és SZOMBAT

I. Menagió, (term.-u.)
.. 2.—3.—4.

A KÉPVISELŐ MULTJA.

(Dráma: 3 felvonásban.)
.. 5.—6.—7.

Erénycsözök.

(Vigjáték sláger 3 felv.)

APRÓHIRDETÉSEK.

Széchenyi-utca 160. sz. ház kiadó, vagy eladó. Tudakozódni lehet Rác-utca 35. sz. alatt, hol nagyobb mennyiségű trágya is eladó.

Jó mosónő ajánlkozik házakhoz. Özv. Huszár Béláné, Deák Ferenc-utca 2.

Egy kötszobás utcai uri lakás a hoztártojós mellékhelyiségekkel együtt május 1-re kiadó. Bővebbet a Kümmel virágüzletben Kossuth utca.

14-16 éves mindapns felvétetik. Butorszövetkezet Kossuth-u. 10.

Gazdasági cseléd, nem hádköteles, nőlen azonnal belphet a sárpenetei plebánhoshoz.

Korcsok 2 teljesen árva elarusító leányt, akik családtagnak lesznek tekintve. Teljes ellátás és 5 év hí szolgálát után 1000 koronát kapnak. Bővebbjelölő felvágással szolgálat Szélessy M. Hály Hajmáskér.

600 koronás utcai emeleti lakás a Vörösmarty-téren bevonulás miatt kiadó máj. 1-re, esetleg azonnal. Cím a kiadóban.

Bevonuló népfelkelők figyelmébe!

Alsóing és nadrág gyapju és teveszörből, gyapju svetter, teveször- és szörme mellény, nyakvédő, hósapka, érmelegítő, lábszárvédő, vízhatlan posztó- és bőrgamaschni, kötött- és báránypelüses keztüv, teveször-harisnya, talpmelegítő, szörmegallér, zseblámpa stb.

Nagy választékban, legolcsóbban NOFITZER-nél kapható.

Vízhatlan hátizsák, "Baschlik" fejtendő és takaró-pokröcből nagy választék.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérváron.